Kaivosteollisuus

Toimisto/ps

Lausunto 1.3.2021

Asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle liittyen Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotukseen akkuja koskevasta asetuskokonaisuudesta (U7/2021vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Kaivosteollisuus ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston kirjelmästä U 7/2021 vp, joka koskee ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi akuista ja käytetyistä akuista, direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta (COM(2020)798 final).

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteamme lausuntonamme seuraavaa.

Lausunto

Kaivosteollisuus ry kannattaa perusmuistiossa (27.1.2021) esitettyjä Suomen kantoja.

Ympäristöministeriön johdolla laaditusta muistiosta käy hyvin ilmi akkuasetuksen koko sisältö. Asiassa on kysymys laajasta kokonaisuudesta, jossa käsitellään yksittäisen teollisuussektorin koko arvoketjua. Akkuklusterilla on liittymät raaka-aineisiin, kaivospolitiikkaan ja luonnonvarojen käyttöön, kestävään kehitykseen, vastuullisuuteen, kauppapolitiikkaan, huoltovarmuuteen sekä kilpailukykyyn teknologiakehitystä unohtamatta. Komission laaja lähestyminen yksittäisen sektorin asioihin saa selityksensä sillä, että autojen sähköistämisen tärkeys on korostunut hyvin lyhyessä ajassa. Merkitystä on myös sillä, että eurooppalainen autoteollisuus ei ole ollut sähköistämisessä maailman teknologiaveturi.

Kaivosteollisuus ry on tyytyväinen siihen, että akkuasetus osaltaan varmistaa eurooppalaisen raaka-ainetuotannon kilpailukykyä korostamalla tuotannon vastuullisuutta. Kaivosteollisuus ry on Kestävän kaivostoiminnan verkoston perustajajäsen.

Tässä yhteydessä Kaivosteollisuus ry haluaa korostaa, että EU:n alueella on tärkeää pyrkiä parantamaan oman raaka-ainetuotannon edellytyksiä. Tähän asiaan onkin kiitettävästi kiinnitetty huomiota valtioneuvoston kantaluonnoksessa: "Samoin olisi hyvä luoda mekanismeja, joilla varmistetaan vastuullisen eurooppalaisen raaka-ainetuotannon ja jalostuksen kilpailuetu". Huoltovarmuuden näkökulmasta raaka-aineiden saatavuuteen liittyvä riski pienenee, jos eurooppalaisen kaivosteollisuuden toimintaedellytyksiä parannetaan.

Kannatamme kehitystä, jossa EU tukee ja kehittää vastuullisuuden merkitystä kaivoksista saatavien raaka-aineiden osalta. Kyse on sekä kriittisistä raaka-aineista, konfliktimineraaleista ja myös vastuullisista hankintaketjuista (responsible sourcing) sekä raaka-aineiden jäljitettävyydestä. Korostamme kuitenkin EU:n sääntelyn rinnalla esimerkiksi

Kaivosteollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
toimisto@kaivosteollisuus.fi
www.kaivosteollisuus.fi
Y-tunnus: 1743558-8

OECD:n toimenpiteitä, jolloin globaalisti tasapuolinen kilpailutilanne pysyy ajattelussa mukana.

Akkuasetusta edelleen kehitettäessä on huolehdittava, ettei EU:n ulkopuolinen tuotantoa saa kilpailuetua suhteessa EU:n omaan tuotantoon. Kilpailutilanteen turvaavat mekanismit ovat kylläkin vaikeita, koska silloin liikutaan usein kauppapolitiikan lohkolla. Tästä esimerkkinä käy vaikkapa komission valmistelu hiilitulleista (CBAM).

Perusmuistion mukaan valtioneuvosto pitää yleisesti ottaen kannatettavana akuille ehdotettuja vaatimuksia kierrätetyn sisällön vähimmäisosuuksista (8 artikla). Tässä yhteydessä olisi hyvä myös muistaa komission tiedonanto viime syksyltä (3.9.2020 valtioneuvoston selvitys E 4/2021 vp, joka koskee EU:n komission tiedonantoa kriittisistä raaka-aineista). Kaivosteollisuus ry haluaa korostaa, että EU:n alueella on myös omaa kaivostuotantoa, joka mahdollistaa omien metallien ja mineraalien tuotannon. Suomen kehittyvä akkuklusteri pyrkii vastaamaan haasteeseen EU-tuotannon vahvistamiseksi. Kaivosteollisuus ry toivoo, että kierrätysosuudesta säätämisen lisäksi komissio pohtisi myös kotimaisen tuotannon osuuden merkitystä.

Kaivosmineraalien tuotanto on ensisijaisesti jäsenvaltioiden lainsäädäntövallan piiriin kuuluvaa toimintaa, eikä EU:lla ole mandaattia rakentaa eurooppalaista kaivoslakia. Tosiasiallisesti EU:ssa toimitaan kuitenkin jaetun lainsäädäntövallan mallilla, koska merkittävä osa kaivostoimintaa koskevasta lainsäädännöstä pohjautuu unionin lainsäädäntöön. Tämä korostuu esimerkiksi ympäristönsuojelussa, jossa EU:n linjaukset ovat voimakkaasti vaikuttaneet kaivosalan toimintaympäristöön.

Lopuksi

Kaivosteollisuus ry on tässä lausunnossa keskittynyt kaivostoiminnan kannalta tärkeisiin näkökohtiin. Muilta osin viittaamme siihen, mitä Kemianteollisuus ry ja Teknologiateollisuus ry ovat lausuneet.

Lisätietoja Pekka Suomela, toiminnanjohtaja
Kaivosteollisuus ry
040 533 2848
toimisto@kaivosteollisuus.fi